

<p>Nazwa projektu</p> <p>Ustawa o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące</p> <p>Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</p> <p>Maria Mrówczyńska, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p> <p>Tomasz Piotrowski, Zastępca Dyrektora Departamentu Nauki e-mail: Tomasz.Piotrowski@mnisw.gov.pl; tel.: (22) 50 17 118</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>30.06.2025</p> <p>Źródło:</p> <p>deregulacja</p> <p>Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów – UDER70</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Szkoły doktorskie funkcjonują w polskim systemie szkolnictwa wyższego i nauki jako nowy model kształcenia doktorantów od dnia 1 października 2019 r. Szkoły doktorskie – interdyscyplinarne oraz posiadające swobodę w konstruowaniu programów kształcenia, regulaminów i zasad rekrutacji – oceniane są bardzo dobrze przez środowisko naukowe.

Jednocześnie, po upływie prawie 6 lat od wdrożenia tego modelu zidentyfikowano następujące obszary, które wymagają zmian ustawowych:

- 1) zasady zawieszania kształcenia przez doktoranta w szkole doktorskiej;
- 2) zasady podlegania doktoranta systemowi ubezpieczeń społecznych i wypłaty świadczeń z tego tytułu;
- 3) możliwość korzystania przez osoby, które ukończyły kształcenie w szkole doktorskiej, z infrastruktury badawczej i informatycznej podmiotu prowadzącego szkołę doktorską.

1. Zasady zawieszania kształcenia przez doktoranta w szkole doktorskiej

Do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zwanego dalej „ministrem”, były kierowane liczne pytania od podmiotów prowadzących szkoły doktorskie, doktorantów i Krajowej Reprezentacji Doktorantów dotyczące m.in.: możliwości zawieszania kształcenia w przypadku nieprzewidzianego wydarzenia losowego lub długotrwałej choroby doktoranta, możliwości korzystania przez doktoranta ze zwolnienia lekarskiego oraz wypłaty w tych przypadkach stypendium doktoranckiego.

Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 204 ust. 3 ustawy dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, kształcenie w szkole doktorskiej może być zawieszone przez doktoranta jedynie w przypadku korzystania z urlopów związanych z rodzicielstwem, o których mowa w przepisach działu ósmego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 277, z późn. zm.), z wyłączeniem urlopu wychowawczego. Jednocześnie, stosownie do art. 205 ust. 1 ustawy, istotną rolę w organizacji kształcenia w szkole doktorskiej w zakresie nieuregulowanym w ustawie odgrywa regulamin tej szkoły. Oznacza to, że istnieje możliwość określenia w nim innych przerw w kształceniu niż jego zawieszenie na okres urlopu związanego z rodzicielstwem, na przykład z uwagi na stan zdrowia doktoranta, potrzebę opieki nad członkiem rodziny, konieczność długookresowego wyjazdu zagranicznego, czy też nieprzewidzianą sytuację losową. Jednakże ustawa nie nakazuje wstrzymania wypłaty stypendium doktoranckiego w przypadku takich przerw. Jest ono zatem wypłacane, prowadząc tym samym do wyczerpywania limitu 4 lat, przez które doktorant – co do zasady – pobiera to świadczenie. Przerwy w kształceniu doktoranta niewynikające z ustawy, a przewidziane jedynie w regulaminie szkoły doktorskiej nie wpływają również na terminy ustawowo określonych czynności w procesie kształcenia, takich jak złożenie indywidualnego planu badawczego przeprowadzenie oceny śródokresowej, czy złożenie rozprawy doktorskiej.

2. Zasady wypłacania doktorantom świadczeń w trakcie choroby i macierzyństwa

Za okresy niezdolności do kształcenia doktoranci zachowują prawo do stypendium doktoranckiego. Oznacza to, że nie przysługują im świadczenia w razie choroby i urlopu związanego z rodzicielstwem, nawet gdy są objęci dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym, a także że nie mają prawa do zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego w czasie trwania obowiązkowego ubezpieczenia wypadkowego. Tym samym, mimo opłacania przez podmioty prowadzące szkoły doktorskie i doktorantów składek na ubezpieczenia, doktoranci nie odnoszą z tego tytułu realnych korzyści.

3. Możliwość korzystania przez osoby, które ukończyły kształcenie w szkole doktorskiej i przygotowują się do obrony rozprawy doktorskiej, z infrastruktury badawczej i informatycznej podmiotu prowadzącego szkołę doktorską

Kształcenie w szkole doktorskiej kończy się złożeniem rozprawy doktorskiej. Z tą chwilą osoby kształcące się w szkołach doktorskich tracą status doktoranta. Z sygnałów kierowanych do ministra wynika, że w czasie po złożeniu rozprawy

w szkole doktorskiej, a przed uzyskaniem stopnia doktora, osoby, które wszczęły postępowanie o nadanie stopnia doktora, nie będąc już formalnie związanymi z podmiotem prowadzącym szkołę doktorską, mogą mieć trudności z korzystaniem z jego zasobów (informatycznych, finansowych, sprzętowych, laboratoriów), co *de facto* nie pozwala na prowadzenie badań, czasami niezbędnych do przygotowania się do obrony rozprawy doktorskiej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem jest wprowadzenie zmian w ustawie oraz w:

- ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 350, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 501), zwanej dalej „ustawą świadczeniową”,
- ustawie z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 257, z późn. zm.).

Ad. 1. Zasady zawieszania kształcenia przez doktoranta w szkole doktorskiej

Proponuje się wprowadzenie w przepisach ustawy zmian, które zobowiążą podmioty prowadzące szkoły doktorskie do określenia innych niż związane z rodzicielstwem przypadków, w których będzie możliwe zawieszenie kształcenia doktoranta.

Zgodnie z proponowanymi zmianami:

- 1) powody zawieszenia kształcenia doktoranta inne niż wynikające z przebywania na urlopie związanym z rodzicielstwem i sposób rozpatrywania wniosku doktoranta, w tym jego zastrzeżeń do rozstrzygnięcia w sprawie, podmiot prowadzący szkołę doktorską określi w regulaminie tej szkoły;
- 2) kształcenie będzie zawieszane na wniosek doktoranta pozytywnie rozpatrzony przez podmiot prowadzący szkołę doktorską;
- 3) zawieszenie kształcenia dokonane w tym trybie nie będzie mogło trwać łącznie dłużej niż 12 miesięcy w całym okresie kształcenia w szkole doktorskiej;
- 4) w czasie zawieszenia kształcenia:
  - a) nie będzie wypłacane stypendium doktoranckie,
  - b) nie będą biec terminy na:
    - wyznaczenie promotora,
    - złożenie indywidualnego planu badawczego,
    - przeprowadzenie oceny śródkresowej,
    - złożenie rozprawy doktorskiej.

Proponuje się, aby przyczyny umożliwiające zawieszenie kształcenia zostały określone przez podmioty prowadzące szkoły doktorskie w regulaminach tych szkół. Uregulowanie przyczyn zawieszenia kształcenia w regulaminie szkoły doktorskiej pozwoli na uwzględnienie potrzeb doktorantów w tym zakresie. Uchwalenie tego regulaminu wymaga bowiem uzgodnienia z samorządem doktorantów.

Podjęcie rozstrzygnięcia w sprawie zawieszenia kształcenia w szkole doktorskiej będzie uzależnione od złożenia przez doktoranta wniosku do podmiotu prowadzącego szkołę doktorską. Rozstrzygnięcie będzie podejmowane po weryfikacji indywidualnej sytuacji doktoranta i dotychczasowego przebiegu procesu jego kształcenia. W postępowaniu tym nie będą stosowane przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572). Sposób rozpatrywania wniosków zostanie określony przez podmioty w regulaminach szkół doktorskich. Regulaminy te będą musiały określać również sposób rozpatrywania zastrzeżeń doktorantów do podjętych rozstrzygnięć.

Kształcenie w szkołach doktorskich trwa od 6 do 8 semestrów i przygotowuje do uzyskania stopnia naukowego doktora albo stopnia doktora w zakresie sztuki. Powinno ono przebiegać w sposób sprawny i terminowy, dlatego też łączny okres jego zawieszenia na wniosek doktoranta z innych przyczyn niż wynikające z przebywania na urlopiach związanych z rodzicielstwem nie powinien przekroczyć 12 miesięcy w całym okresie kształcenia. Limit ten pozwoli podmiotom prowadzącym szkoły doktorskie uwzględniać indywidualne potrzeby doktorantów i sytuacje losowe, a jednocześnie nie będzie przyczyną znaczących opóźnień w procesie kształcenia.

Jednocześnie proponuje się poszerzenie katalogu urlopów wymienionych obecnie w art. 204 ust. 3 ustawy o urlop wychowawczy, tak aby objąć przepisem (po zmianie art. 204 ust. 3 pkt 1) wszystkie urlopy związane z rodzicielstwem, określone w przepisach działu ósmego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy. Urlop wychowawczy jest udzielany w przypadku potrzeby zapewnienia osobistej opieki nad dzieckiem do lat 6 (a w przypadku dziecka niepełnosprawnego – do lat 18). Jest on wykorzystywany przez rodziców w szczególnych przypadkach, przede wszystkim gdy brak jest możliwości objęcia dziecka opieką instytucjonalną. Z tego też względu uznaje się za słuszne, by doktoranci mieli możliwość zawieszenia kształcenia także w sytuacjach uzasadniających możliwość skorzystania z urlopu wychowawczego. W związku z dodaniem do katalogu urlopów wymienionych obecnie w art. 204 ust. 3 ustawy urlopu wychowawczego proponuje się, zamiast wymieniania z nazwy poszczególnych urlopów związanych z rodzicielstwem, podobnie jak w art. 128 ust. 2 pkt 1 lit. a oraz art. 360 ust. 3 i 5 ustawy zastosowanie zbiorczej kategorii – „urlopy związane z rodzicielstwem, określone w przepisach działu ósmego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy”.

Przyjmuje się także, że w okresie zawieszenia kształcenia doktoranta nie powinny biec terminy na wyznaczenie promotora, złożenie indywidualnego planu badawczego, przeprowadzenie oceny śródkresowej i złożenie rozprawy doktorskiej. Kształcenie doktoranta ulega zawieszeniu, a tym samym zawieszeniu powinna ulec także realizacja obowiązków z tym związanych.

W okresie zawieszenia kształcenia w szkole doktorskiej na wniosek doktoranta uzasadniony jego indywidualnymi potrzebami lub sytuacją losową – o ile nie wynika ono z niezdolności do odbywania kształcenia – nie będzie doktorantowi wypłacane stypendium doktoranckie, gdyż jego wypłata powinna być związana z odbywaniem kształcenia w szkole doktorskiej. Pozostawienie poza procesem kształcenia, gdy nie jest ono związane z niezdolnością do odbywania kształcenia, czy też rodzicielstwem, powinno skutkować wstrzymaniem wypłaty stypendium doktoranckiego. W przypadku niezdolności do odbywania kształcenia stypendium doktoranckie będzie natomiast przysługiwało przez taki sam okres i w takim samym wymiarze jak wynagrodzenie za pracę w przypadku niezdolności do pracy, a po upływie tego okresu doktorantowi będzie przysługiwał, tak samo jak pracownikowi, zasiłek chorobowy.

W projektowanej ustawie proponuje się również wprowadzenie regulacji przejściowej w odniesieniu do doktorantów, których kształcenie w szkole doktorskiej zostało zawieszone na podstawie art. 204 ust. 3 ustawy przed dniem wejścia w życie znowelizowanych przepisów. Przepis przejściowy jest wprowadzany tylko w odniesieniu do doktorantów korzystających z zawieszenia kształcenia w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy. Brak takiej regulacji skutkowałby tym, że doktorantom otrzymującym stypendium doktoranckie w okresie zawieszenia kształcenia, okres ten, po wejściu w życie projektowanej ustawy, zostałby zaliczony do łącznego okresu 4 lat pobierania stypendium. Do doktorantów, których kształcenie w szkole doktorskiej będzie zawieszone w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy, proponuje się więc stosować się przepisy dotychczasowe do końca okresu objętego zawieszeniem.

Proponuje się także zawarcie w projektowanej ustawie regulacji dostosowującej, mającej na celu zobowiązanie podmiotów prowadzących szkoły doktorskie do wprowadzenia stosownych zmian w regulaminach tych szkół, tak by możliwe było korzystanie przez doktorantów z uprawnień dotyczących zawieszania kształcenia na wniosek. Przy określaniu terminu wprowadzenia tych zmian – 6 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy – wzięto pod uwagę wymogi procesu uchwalania zmian w regulaminie szkoły doktorskiej, w tym konieczność jego uzgodnienia z samorządem doktorantów.

W efekcie wprowadzanych zmian nastąpi zwiększenie uprawnień podmiotów prowadzących szkoły doktorskie do kierowania procesem kształcenia doktorantów. Podmioty te będą mogły w większym zakresie uwzględniać sytuacje losowe i indywidualne potrzeby doktorantów w zakresie czasowego przerwania kształcenia.

Ad. 2. Zasady wypłacania świadczeń w trakcie choroby i macierzyństwa

Proponuje się objęcie doktorantów obowiązkowym ubezpieczeniem chorobowym z równoczesnym wprowadzeniem zmian w przepisach ustawy polegających na zniesieniu prawa do stypendium doktoranckiego w przypadku doktoranta, który spełnia warunki do nabycia prawa do świadczeń określonych w ustawie świadczeniowej oraz w ustawie z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. W efekcie doktoranci zostaną objęci systemem świadczeń z tytułu ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego w przypadku choroby, wypadku, czy też urlopu związanego z rodzicielstwem. Przykładowo, w trakcie zawieszenia kształcenia z powodu długotrwałej choroby doktorant będzie otrzymywał zasiłek chorobowy.

Należy wskazać, że wprowadzenie regulacji o nieprzysługiwaniu stypendium doktoranckiego jest warunkiem koniecznym do otrzymywania świadczeń z ustawy świadczeniowej oraz ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Wskazane świadczenia nie przysługują bowiem za okresy niezdolności do pracy (kształcenia), za które ubezpieczony (doktorant) zachowuje prawo do wynagrodzenia (stypendium doktoranckiego).

Ponadto do doktorantów proponuje się stosować odpowiednio art. 92 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy dotyczący wynagrodzenia przysługującego w okresie czasowej niezdolności do pracy. W konsekwencji w przypadku gdy doktorant nie będzie zdolny do odbywania kształcenia, przepis będzie stanowił podstawę do ustalenia wysokości stypendium doktoranckiego wypłacanego przez podmiot prowadzący szkołę doktorską, a następnie zasiłku chorobowego wypłacanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej „ZUS”.

Ad. 3. Możliwość korzystania przez osoby, które ukończyły kształcenie w szkole doktorskiej i przygotowują się do obrony rozprawy doktorskiej, z infrastruktury badawczej i informatycznej podmiotu prowadzącego szkołę doktorską

Proponuje się wprowadzenie zmian w przepisach ustawy polegających na zobowiązaniu podmiotów prowadzących szkoły doktorskie do określenia sposobu zapewnienia warunków bezpłatnego korzystania przez osoby, które ukończyły kształcenie w szkole doktorskiej i złożyły wniosek o wszczęcie postępowania o nadanie stopnia naukowego doktora (stopnia doktora w zakresie sztuki), z infrastruktury badawczej i informatycznej podmiotu, w którym odbywały kształcenie, do czasu zakończenia tego postępowania. Rozwiązanie to umożliwi zachowanie ciągłości w prowadzeniu działalności naukowej przez te osoby.

Proponuje się także zawarcie w projektowanej ustawie regulacji dostosowującej, mającej na celu zobowiązanie podmiotów prowadzących szkoły doktorskie do wydania, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, uchwały określającej warunki bezpłatnego korzystania z infrastruktury badawczej i informatycznej w zakresie niezbędnym do przygotowania się do obrony rozprawy doktorskiej przez osoby, które ukończyły kształcenie w szkole doktorskiej w tym podmiocie.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Przedmiot regulacji stanowi domenę prawa krajowego. Z uwagi na zakres rozwiązań objętych nowelizacją odstąpiono od analizy porównawczej z regulacjami obowiązującymi w innych państwach.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
szkoły doktorskie	164, z tego 143 prowadzone samodzielnie i 21 prowadzonych wspólnie	Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on	<ul style="list-style-type: none"> – możliwość dostosowania toku kształcenia doktorantów do ich sytuacji losowych, – możliwość zawieszenia kształcenia doktorantów i przesunięcia terminów na dokonanie określonych czynności w toku tego kształcenia, np. oceny śródkresowej, w sytuacjach losowych, – konieczność zmiany regulaminów szkół doktorskich w kontekście uwzględnienia w nich zmian dotyczących zawieszania kształcenia doktorantów, – niewypłacanie stypendium doktoranckiego w okresie zawieszenia kształcenia na wniosek doktoranta oraz w okresie przysługiwania mu świadczeń z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego, – konieczność wydania uchwał dotyczących korzystania z infrastruktury badawczej i informatycznej przez osoby, które zakończyły kształcenie w szkole doktorskiej
doktoranci	18 577		<ul style="list-style-type: none"> – elastyczniejsze kształtowanie toku kształcenia w szkole doktorskiej dzięki możliwości zawieszenia kształcenia w różnych sytuacjach losowych, – objęcie obowiązkowym ubezpieczeniem chorobowym i świadczeniami przysługującymi na jego podstawie, – możliwość korzystania ze zwolnień lekarskich w przypadku zawieszenia kształcenia w okresie czasowej niezdolności do jego odbywania
ZUS	1	ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych	<ul style="list-style-type: none"> – pobieranie składek doktorantów z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego, – wypłata doktorantom świadczeń z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy zostanie przekazany do opiniowania i konsultacji publicznych na okres 21 dni.

W ramach opiniowania projekt ustawy otrzymają następujące podmioty:

- 1) Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 2) Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich;
- 3) Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych;
- 4) Konferencja Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych;
- 5) Konferencja Rektorów Uczelni Artystycznych;
- 6) Konferencja Rektorów Uczelni Kształcących Nauczycieli i Pedagogów „KRUPed”;
- 7) Konferencja Polonistyk Uniwersyteckich;
- 8) Konferencja Dziekanów Wydziałów Przyrodniczych Uniwersytetów Polskich;
- 9) Rada Główna Instytutów Badawczych;
- 10) Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 11) Rada Doskonałości Naukowej;
- 12) Komitet Polityki Naukowej;
- 13) Polska Akademia Nauk;
- 14) Krajowa Reprezentacja Doktorantów;
- 15) Komisja Ewaluacji Nauki;
- 16) Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W ramach konsultacji publicznych projekt ustawy otrzymają następujące podmioty:

- 1) Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;
- 2) Konferencja Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych;
- 3) Rada Młodych Naukowców;
- 4) Polska Akademia Umiejętności;
- 5) Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej;
- 6) Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej;
- 7) Narodowe Centrum Badań i Rozwoju;
- 8) Narodowe Centrum Nauki;
- 9) Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy.

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677).

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

Wyniki opiniowania i konsultacji publicznych zostaną omówione po ich zakończeniu.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

[illegible]

Źródła finansowania	<p>Zakłada się, że wejście w życie projektowanej ustawy nie spowoduje zwiększenia wydatków ani zmniejszenia dochodów budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>Nie przewiduje się zwiększenia wydatków w ramach części 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka budżetu państwa.</p>
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Nie planuje się zwiększenia wysokości subwencji przekazywanej przez ministra podmiotom prowadzącym szkoły doktorskie w związku z wprowadzeniem obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego doktorantów. Składki na obowiązkowe ubezpieczenie chorobowe będą potrącane z wypłacanego doktorantom stypendium doktoranckiego.</p> <p>Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2019 r. w sprawie sposobu podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego znajdujących się w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz na zadania związane z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr powietrznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 305, z późn. zm.) w składniku doktoranckim formuły algorytmicznej dla:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) publicznych uczelni akademickich uwzględnia się liczbę doktorantów w d-tej szkole doktorskiej prowadzonej przez i-tą publiczną uczelnię akademicką, z wyłączeniem doktorantów zatrudnionych w ramach stosunku pracy w i-tej uczelni w charakterze nauczyciela akademickiego, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok przyznania subwencji; jeżeli zatem doktorant zostanie zatrudniony w charakterze nauczyciela akademickiego, nie zostanie uwzględniony w składniku doktoranckim, ale m.in. w składniku kadrowym, natomiast w pozostałych przypadkach charakter zatrudnienia doktoranta w uczelni ani jego uprawnienie do otrzymywania stypendium doktoranckiego (albo brak takiego uprawnienia) nie będą miały znaczenia w kontekście ujmowania tej osoby w składniku doktoranckim; 2) niepublicznych uczelni akademickich, instytutów naukowych Polskiej Akademii Nauk, międzynarodowych instytutów naukowych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw, działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i instytutów badawczych uwzględnia się liczbę doktorantów (obywateli polskich i cudzoziemców) w d-tej szkole doktorskiej prowadzonej przez i-ten podmiot, z wyłączeniem doktorantów zatrudnionych w ramach stosunku pracy w i-tym podmiocie oraz cudzoziemców, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok przyznania subwencji; jeżeli zatem doktorant zostanie zatrudniony w ramach stosunku pracy w danym podmiocie prowadzącym szkołę dokorską, nie zostanie uwzględniony w składniku doktoranckim, ale w przypadku złożenia oświadczenia o: <ol style="list-style-type: none"> a) reprezentowanej dziedzinie nauki (sztuki) i dyscyplinie naukowej (artystycznej) bez oświadczenia o zaliczeniu do tzw. liczby N zostanie uwzględniony w składniku kadrowym w parametrze Lbui, b) zaliczeniu do tzw. liczby N zostanie uwzględniony m.in. w składniku kadrowym w parametrze Lppni. <p>Należy wyjaśnić, że składnik doktorancki jest jednym z elementów formuły matematycznej (algorytmu) stosowanej do podziału środków na utrzymanie i rozwój potencjału:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dydaktycznego oraz badawczego dla publicznych uczelni akademickich, – badawczego dla instytutów naukowych Polskiej Akademii Nauk, instytutów badawczych, międzynarodowych instytutów naukowych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw, działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i niepublicznych uczelni akademickich. <p>Z uwagi na redystrybucyjny charakter ww. algorytmu samo uwzględnienie określonej liczby osób w składniku doktoranckim (ważonej dodatkowo współczynnikiem kosztowności) nie determinuje wysokości środków subwencji dla danego podmiotu prowadzącego szkołę dokorską, a jedynie wpływa na wysokość udziału tego podmiotu w konkretnym składniku i docelowo strukturyzuje go na tle danej grupy podmiotów. Dodatkowo w podziale jest stosowany tzw. „tunel”, który – zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem – w przypadku uczelni wyklucza spadek subwencji rok do roku i ogranicza maksymalny wzrost subwencji do 105% wysokości subwencji przyznanej w roku poprzedzającym (w warunkach porównywalnych), natomiast w przypadku instytutów naukowych Polskiej Akademii Nauk, międzynarodowych instytutów naukowych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw, działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, instytutów badawczych i niepublicznych uczelni akademickich spadek subwencji rok do roku również jest wykluczony, a maksymalny wzrost może osiągnąć poziom 110% wysokości subwencji przyznanej w roku poprzedzającym (w warunkach porównywalnych).</p> <p>Środki finansowe przyznane w wyniku zastosowania ww. algorytmu nie są również wprost (<i>per capita</i>) przeznaczone na stypendia dla doktorantów. Zgodnie bowiem z art. 407 ust. 2 ustawy</p>

o sposobie wykorzystania środków przyznanych w ramach subwencji podmiot, który je otrzymał, decyduje w sposób autonomiczny.

Mając na uwadze powyższe, brak jest możliwości jednoznacznego wskazania wpływu projektowanych zmian na wysokość subwencji dla konkretnych podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Jednocześnie należy wyjaśnić, że wprowadzana regulacja nie wpłynie na całkowitą wysokość środków finansowych podlegających podziałowi, a jedynie może spowodować inny transfer tych środków między poszczególnymi podmiotami uczestniczącymi w podziale.

W związku z objęciem doktorantów obowiązkowym ubezpieczeniem chorobowym i systemem związanych z tym świadczeń należy także rozważyć kwestię dochodów i wydatków ZUS. Przy czym, o ile w zakresie dochodów jest możliwe ich stosunkowo wiarygodne ustalenie na podstawie aktualnej liczby doktorantów (otrzymujących stypendium doktoranckie), o tyle w zakresie wydatków jest możliwe jedynie ich oszacowanie na podstawie przyjętych założeń i dostępnych danych. Nie jest bowiem możliwe do przewidzenia jaka liczba doktorantów będzie korzystała ze świadczeń przysługujących z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego.

W zakresie dochodów przyjęto następujące założenia:

- minimalna wysokość stypendium doktoranckiego przed oceną śródkresową wynosi 3466,9 zł, a po ocenie śródkresowej – 5340,9 zł,
- uwzględniając wysokość składki na ubezpieczenie chorobowe – 2,45% podstawy wymiaru, wysokość przekazywanej miesięcznie do ZUS składki na ubezpieczenie chorobowe od jednego stypendium doktoranckiego wyniesie:
  - przed oceną śródkresową – 84,93 zł,
  - po ocenie śródkresowej – 130,85 zł,
- aktualna liczba doktorantów otrzymujących stypendium doktoranckie – 16 215, z czego 8383 to doktoranci będący przed oceną śródkresową, a 7832 to doktoranci będący po ocenie śródkresowej.

Uwzględniając powyższe założenia:

- liczbę 8383 (doktorantów przed oceną śródkresową) pomnożono przez 12 (miesiące otrzymywania stypendium doktoranckiego w roku) i przez 84,93 (wysokość składki od jednego stypendium doktoranckiego przed oceną śródkresową), z czego otrzymano wynik 8 543 618,28 zł,
- liczbę 7832 (doktorantów po ocenie śródkresowej) pomnożono przez 12 (miesiące otrzymywania stypendium doktoranckiego w roku) i przez 130,85 zł (wysokość składki od jednego stypendium doktoranckiego po ocenie śródkresowej), z czego otrzymano wynik 12 297 806,4 zł.

Łączna suma szacowanych dochodów ZUS została ustalona na 20 841 424,68 zł.

W zakresie wydatków ZUS zostaną przedstawione szacunki dotyczące sytuacji związanych z macierzyństwem, ponieważ minister jest w posiadaniu danych dotyczących zawieszania kształcenia doktorantów wyłącznie z tego tytułu.

Przyjęto następujące założenia:

- liczba doktorantów będących przed oceną śródkresową, korzystających w 2024 r. z zawieszenia kształcenia – 150,
- średnia długość (wyrażona w miesiącach) okresu zawieszenia w 2024 r. (przed oceną śródkresową) – 5,6,
- liczba doktorantów będących po ocenie śródkresowej, korzystających z 2024 r. z zawieszenia kształcenia – 344,
- średnia długość (wyrażona w miesiącach) okresu zawieszenia w 2024 r. (po ocenie śródkresowej) – 6,2,
- wysokość miesięcznego zasiłku macierzyńskiego – 100% podstawy wymiaru (uwzględniając regulacje ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy i ustawy świadczeniowej),
- okres korzystania z zasiłku chorobowego przed urodzeniem dziecka – 4,5 miesiąca,
- wysokość miesięcznego zasiłku chorobowego – 100% podstawy wymiaru (uwzględniając regulacje ustawy świadczeniowej),
- podstawa wymiaru – minimalna wysokość stypendium doktoranckiego otrzymywanego przed oceną śródkresową i po ocenie śródkresowej.

Uwzględniając powyższe założenia:

- 1) przed oceną śródkresową:

	<ul style="list-style-type: none"> – liczbę 150 (doktoranci) pomnożono przez 5,6 (miesiące średniej długości okresu zawieszenia kształcenia) i przez 3466,9 zł (wysokość zasiłku), z czego otrzymano wynik 2 912 196 zł, – liczbę 150 (doktoranci) pomnożono przez 4,5 (miesiące zasiłku chorobowego) i przez 3466,9 zł (wysokość zasiłku), z czego otrzymano wynik 2 340 157,5 zł; <p>2) po ocenie śródkresowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – liczbę 344 (doktoranci) pomnożono przez 6,2 (miesiące średniej długości okresu zawieszenia kształcenia) i przez 5340,9 zł (wysokość zasiłku), z czego otrzymano wynik 11 391 071,52 zł, – liczbę 344 (doktoranci) pomnożono przez 4,5 (miesiące zasiłku chorobowego) i przez 5340,9 zł (wysokość zasiłku), z czego otrzymano wynik 8 267 713,2 zł. <p>Na tej podstawie łączna wysokość szacowanych wydatków ZUS została ustalona na 24 911 138,22 zł.</p>
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2024 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	osoby niepełnosprawne i osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	–						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Podmioty prowadzące szkoły doktorskie będą mogły określić inne niż związane z macierzyństwem przyczyny zawieszenia kształcenia. W przypadku wskazania takich przyczyn w regulaminie szkoły doktorskiej będzie możliwe zawieszenie – na wniosek doktoranta – np. z powodu choroby albo wyjazdu w celach badawczych. Obowiązkowe ubezpieczenie chorobowe umożliwi otrzymywanie zasiłku chorobowego w okresie niezdolności do odbywania kształcenia.						
	osoby niepełnosprawne i osoby starsze	–						
Niemierzalne		–						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		<p>Doktoranci będą opłacali składkę na obowiązkowe ubezpieczenie chorobowe ze stypendium doktoranckiego. Stopa procentowa składki na ubezpieczenie chorobowe wynosi 2,45% podstawy wymiaru, tj. kwoty stypendium doktoranckiego. Wysokość pobieranej składki będzie więc wynosiła:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przed oceną śródkresową: 84,93 zł (w sumie przez rok – 1019,16 zł), – po ocenie śródkresowej: 130,85 zł (w sumie przez rok – 1570,2 zł). <p>Po uwzględnieniu składek stypendium doktoranckie netto będzie więc wynosiło:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przed oceną śródkresową: 2991,57 zł, – po ocenie śródkresowej: 4608,65 zł. 						

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronicznej.		☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
Komentarz: Czynności podejmowane w związku z zawieszeniem kształcenia na wniosek doktoranta zostaną określone przez podmioty prowadzące szkoły doktorskie. Projektowana ustawa określa, że podmioty te ustalą w regulaminach szkół doktorskich przyczyny zawieszenia kształcenia na wniosek doktoranta. Jednakże nie wprowadza w tym zakresie ustalonego trybu postępowania. Ustalenie sposobu postępowania będzie należało do podmiotów prowadzących szkoły doktorskie. Zakłada się, że ustalą one konieczne elementy procesu, co nie spowoduje jednak istotnego obciążenia po stronie doktorantów ubiegających się o zgodę na zawieszenie kształcenia.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Wejście w życie przepisów ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Projektowane przepisy nie będą miały wpływu na wymienione obszary ani na żaden inny obszar, który nie został omówiony we wcześniejszych punktach.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Zmieniane przepisy w zakresie wprowadzenia obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego znajdą zastosowanie do wszystkich doktorantów od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, czyli od dnia 1 stycznia 2026 r. Tym niemniej należy mieć na uwadze, że przepisy dotyczące fakultatywnego zawieszenia kształcenia w szkole doktorskiej znajdą zastosowanie dopiero po dokonaniu przez podmioty odpowiednich zmian w regulaminach szkół doktorskich, co powinno nastąpić najpóźniej w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. Z kolei w odniesieniu do doktorantów, których kształcenie w szkole doktorskiej będzie zawieszone w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy, do końca okresu objętego zawieszeniem będą stosowane zasady dotychczasowe. Także zmiany dotyczące możliwości korzystania z infrastruktury badawczej i informatycznej podmiotów prowadzących szkoły doktorskie przez osoby, które ukończyły kształcenie w tych szkołach i przygotowują się do obrony rozprawy doktorskiej, znajdą zastosowanie dopiero po wydaniu stosownych uchwał, co powinno nastąpić najpóźniej w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Celem projektowanej ustawy jest stworzenie ram prawnych, które pozwolą na zawieszanie kształcenia doktorantów, a nie zwiększenie liczby osób korzystających z tych uprawnień. W związku z tym skuteczność zaproponowanych rozwiązań będzie na bieżąco oceniana na podstawie sygnałów płynących ze środowiska doktorantów, od podmiotów prowadzących szkoły doktorskie oraz Krajowej Reprezentacji Doktorantów.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak		